

INTERVIURI

Claudiu GOGA:

„Aștept, cu speranță și nerăbdare, texte românești de valoare”

Claudiu Goga s-a născut pe 12.05.1974 la Brașov. Este absolvent al Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică – București, Regie, promoția 1999, clasa prof. Valeriu Moisescu. Din 1999 este regizor artistic la Teatrul „Sică Alexandrescu” Brașov. Din aprilie 2002, director al acestui teatru. **Spectacole montate la Teatrul „Sică Alexandrescu” Brașov: 1998 – *Conu’ Leonida față cu reacțiunea* de I.L. Caragiale. Premiul UNITER pentru debut în stagiunea 1997–1998 – Gala UNITER 1999, Marele Premiu la Festivalul Tânărului Regizor – Slobozia 1998, Marele Premiu al Academiei de Teatru și Film 1999, Premiul pentru cel mai bun actor – **Mircea Albulescu** (Leonida) la Festivalul de Teatru „Atelier” de la Sfântu Gheorghe 1999. Spectacolul a fost preluat și difuzat de Televiziunea Română. 1999 – *Santaj* de Liudmila Razumovskaia. Premiul UNITER pentru cea mai bună actriță a stagiunii 1998–1999 – **Virginia Itta Marcu**, Gala UNITER 2000, nominalizare la Premiul UNITER pentru debut în stagiunea 1998–1999 – **Iulia Popescu**, Gala UNITER 2000. 2000 – *Portret de criminal* de Slawomir Mroûek. Premiul Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru – Secția Română, Gala UNITER 2000, nominalizare la Premiul UNITER pentru cel mai bun regizor al stagiunii 1999–2000, Gala UNITER 2001. *Cerere în căsătorie* de A.P. Cehov. Premiul pentru cel mai bun regizor la Festivalul de Comedie – Galați 2000, Premiul Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru – Secția Română, Gala UNITER 2001, nominalizare la Premiul UNITER pentru cel mai bun regizor al stagiunii 1999–2000, Gala UNITER 2001. 2002 – *Blestemul lui Mercutio* de Grigori Gorin. Alte montări: 2000 – *Opt femei* de Robert Thomas la Teatrul „Toma Caragiu”, Ploiești, *Tărâmul celălalt* de Dušan Kovacevic – Teatrul „Fani Tardini”, Galați. 2001 – *Spionul balcanic* de D. Kovacevic la Teatrul Mic, București, *Revizorul* de Gogol la Teatrul Național Craiova. Premiul pentru regie al Ministerului Culturii și Cultelor – 2001, Premiul Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru – Secția Română pe anul 2001, actorul **Sorin Leoveanu** (protagonist). 2002 – *Romeo și Janette* de Jean Anouilh la Teatrul „Nottara”, București.**

Costin MANOLIU: *De ce ați dorit să deveniți directorul Teatrului Dramatic „Sică Alexandrescu” din Brașov?*

Claudiu GOGA: Inițial, când fostul director al teatrului, Mircea Cornișteanu, și un grup de actori mi-au propus să candidez pentru a deveni director, am refuzat. A fost un concurs la care n-am participat, care a fost anulat din varii motive. Apoi, la al doilea concurs, care a fost organizat după aproape un an, am acceptat. Iubesc acest teatru, pe actorii de aici, care m-au convins că ar fi cea mai bună variantă, chiar dacă au recurs la un șantaj sentimental. Ar fi fost păcat ca Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov, care în ultimii patru-cinci ani a fost unul dintre teatrele importante din România, să ajungă să fie condus de oameni care nu cred că pot face cinste postului de director al unui teatru.

C.M.: *În opinia dvs. Care trebuie să fie calitățile unui director de teatru în România anului 2002?*

C.G.: Cred că un director de teatru trebuie să fie un foarte bun cunoscător al fenomenului teatral, să fie un om de teatru, să provină dintr-una dintre meseriile de teatru. E de preferat să fie regizor, pentru că a fi director de scenă înseamnă calități de lider, de psiholog, o gândire de ansamblu și de lungă durată. Un director trebuie să fie și un mic dictator câteodată, să fie un om puternic. Cred că nu trebuie să aibă orgolii. Adică, un director de teatru care e și regizor trebuie să invite în teatrul lui și pe regizorii mai buni ca el, ceea ce nu se prea întâmplă. Dacă e actor, nu înseamnă că numai el trebuie să joace roluri principale. Cu alte cuvinte, să nu abuzeze de funcția lui și să nu provoace sincope în mersul artistic al teatrului. Apoi, directorul de teatru trebuie să fie un bun organizator, să gândească pe termen lung programul repertorial al teatrului. Dar cel mai important e să iubească actorii. Să-i „crească” pe cei tineri, să-i ocrotească pe cei în etate și să-i pună pe toți în valoare. Fiecare actor trebuie „stors” de tot talentul lui.

C.M.: *Care era situația Teatrului „Sică Alexandrescu” în momentul în care ați preluat conducerea lui?*

C.G.: Teatrul avea o trupă foarte bună, disciplinată care, din păcate, nu mai era condusă de mai bine de un an, fără ca cineva din interiorul teatrului să aibă vreo vină. Era ca o corabie, care a navigat un timp foarte bine și care în acel moment plutea în derivă. Sper c-am reușit să opresc deriva înainte ca această corabie să ia prea multă apă și să se scufunde.

C.M.: *Care dintre spectacolele jucate în stagiunea precedentă rezistă și vor fi jucate și în actuala stagiune?*

C.G.: **Filumena Marturano** de Eduardo de Filippo – regia Felix Alexa, **Tache, Ianke și Cadâr** de V.I. Popa – regia Puiu Șerban, **Vacanță în Guadelupa** de Pierre Sauvill și Eric Assous – regia Mircea Cornișteanu, **Cerere în căsătorie** de A.P. Cehov – regia Claudiu Goga, **Operele complete ale lui Wlm Skspr** – regia Petre Bokor. De asemenea, **Conu’ Leonida față cu reacțiunea** de Caragiale, prima mea montare la teatrul brașovean, care ține afișul de câțiva ani buni. Un alt spectacol pus în scenă de mine, **Șantaj** de Ludmila Razumovskaia va mai fi jucat până la viitoarea premieră, după care îi vom face o retragere frumoasă.

C.M.: *Care sunt premierele stagiunii 2002–2003 la Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov?*

C.G.: Am deschis stagiunea cu **Moartea unui comis-voiajor** de Arthur Miller în regia lui Dominic Dembinski la Sala Mare și **Jasmine și orbul** de Peter Turini – direcția de scenă Sorin Militaru, la Sala Mică. Apoi a fost premiera cu **Blestemul lui Mercutio** de Grigori Gorin, în regia mea. Urmează, la Sala Mare, în ordine: **O noapte furtunoasă** de Caragiale – regia Mircea Cornișteanu, **Amadeus** de Peter Schäffer – regia Kincses Elemer, **Dineu cu proștii** de Francis Weber – regia Puiu

Serban, **Căsătoria** de Gogol – regia Felix Alexa. La Sala Mică: **Domnișoara Julia** de A. Strindberg – regia Kincses Elemer și un spectacol de cabaret după un scenariu pe texte de revistă făcut de Felicia Dalu și George Marcu. Surpriza acestei stagiuni va fi o coproducție a teatrului nostru și a Teatrului „Nottara” din București, pe un text minunat, **Variațiuni enigmatice** de Eric-Emmanuel Schmitt, în regia mea. Cu această ocazie, doi actori importanți ai României – **Mircea Diaconu** și **Alexandru Repan** – vor juca cu regularitate la Brașov.

C.M.: *Care este criteriul de formare a repertoriului la Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov și cel potrivit căruia sunt invitați regizorii care urmează să pună în scenă?*

C.G.: Regizorii sunt invitați după un criteriu foarte simplu. Sunt oameni ale căror spectacole le-am văzut, în care am încredere. Repertoriul e făcut urmărind trei direcții. Am vrut să fie montate piese care prin tematică și subiecte sunt actuale și pot răspunde cerințelor oamenilor obișnuți, texte în care omul de pe stradă să se poată regăsi, chiar dacă ele au poezie sau filosofie mai multă sau mai puțină, dincolo de un realism brut. Am vrut ca repertoriul să fie preponderent axat pe comedie, pentru că trebuie să ținem cont de gustul publicului. Comedia nu e un gen simplu, facil și de prost gust, cum cred unii. Apoi, am vrut să montăm atât piese clasice de valoare, cât și texte contemporane. Cred că un teatru trebuie să aducă neapărat pe scenă textele timpului său. Așa s-a întâmplat în epocile înfloritoare din istoria teatrului, pe vremea lui Shakespeare, a lui Molière, a lui Cehov. În plus, am încercat să acoperim cu repertoriul nostru aproape toată plaja festivalurilor de teatru din România. Nu vom produce spectacole cu un decor care să încapă în port-bagajul unei mașini, doar pentru a putea pleca cu el în străinătate. Turismul teatral nu mă interesează. Desigur, dacă vom avea posibilitatea și dacă spectacolele noastre vor fi suficient de bune, poate vom ajunge să jucăm și în alte țări. Acum e momentul ca teatrul din Brașov să se reimpună pe plan internațional. Cu lucruri făcute temeinic vom ajunge oriunde ne dorim.

C.M.: *De ce lipsește dramaturgia contemporană românească din repertoriul Teatrului „Sică Alexandrescu” din Brașov?*

C.G.: Dramaturgia contemporană românească nu lipsește din vina noastră. Cu riscul de a supăra foarte multă lume, cred că în ultimii 12 ani nu a apărut o piesă care să merite să fie pusă în scenă. Eu aștept, cu speranță și nerăbdare, texte românești de valoare, pe care le voi monta cu bucurie.

C.M.: *Cum se fac angajările noilor actori?*

C.G.: În urma unui concurs, așa cum prevede legea. Criteriile sunt simple și normale. Trebuie să fie talentați și să aibă *emploi*-urile necesare trupei. În urma concursului pe care l-am organizat în iunie 2002, am reușit să aducem în teatru doi actori foarte buni, de vârstă medie, actori cu experiență: doamna **Gabriela Butuc** și domnul **Mihai Bica**. De asemenea, doi tineri înzestrați: **Vlad Jipa** și **Demis Muraru**. La această oră, trupa e aproape completă. Ne-ar mai trebui o actriță, care să aibă în jur de 50 de ani și am putea aborda orice fel de piesă.

C.M.: *Care este cea mai grea problemă în administrarea unui teatru precum cel din Brașov?*

C.G.: Banii sunt puțini, dar nu atât de puțini încât să nu se poată face treabă. Cea mai mare problemă e mentalitatea oamenilor. E greu să schimbi mentalitățile unor oameni și trebuie s-o faci, mai cu diplomatie, mai cu biciul. O altă problemă e cea a competențelor. Sunt oameni care nu corespund locului pe care au fost puși și în astfel de cazuri trebuie luate măsuri.

C.M.: *Care trebuie să fie astăzi rolul secretarului literar într-un teatru?*

C.G.: Secretarul literar trebuie să fie un om de cultură, să cunoască cel puțin două limbi străine, să citească foarte multe piese noi de teatru, românești și străine.

Să fie la curent cu tot ce apare nou în domeniul teatrului. Să fie în stare să analizeze un text pentru teatru, să-l poată comenta din punctul de vedere al unui om de teatru. Să propună sau să respingă un text cu argumentele unui om de cultură.

C.M.: *În străinătate și, mai recent, chiar în unele teatre din România, există un om sau un departament care se ocupă de relațiile publice, de promovarea imaginii teatrului, de relațiile cu presa, de publicitate, de diferite forme de câștigare a spectatorilor. Există așa ceva la Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov?*

C.G.: Deocamdată nu avem un birou care să se ocupe în exclusivitate de toate aceste lucruri, așa cum ar fi normal. Avem o echipă din care fac parte eu, ca director al teatrului, secretarul literar și mai multe persoane de la compartimentul de organizare a spectacolelor. Am inițiat câteva strategii de captare a unui public mai larg, de colaborare cu mass-media din Brașov. În scurt timp, vom vedea care sunt efectele. Din păcate, schemele teatrelor de stat sunt rigide și greu de schimbat. Există o birocrație care ține de ordonatorul de credite și lucrurile sunt greu de schimbat la acest nivel.

C.M.: *Care sunt planurile regizorului Claudiu Goga în acest moment?*

C.G.: După această recentă premieră pe țară cu **Blestemul lui Mercutio** de Grigori Gorin, o tragicomedie specială, cu o distribuție mare, un spectacol care face săli pline la Brașov, sper să duc la capăt un proiect pe care-l am la Teatrul Mic din București, **Harold și Maude** de Colin Higgins, cu **Olga Tudorache** în rolul principal. Apoi, voi avea bucuria de a reveni la Naționalul din Craiova, unde voi monta un text important, despre care nu vreau să vorbesc din superstiție.

C.M.: *Ați debutat în teatrul profesionist cu o piesă de Caragiale – **Conu’ Leonida față cu reacțiunea**. În „Anul Caragiale” nu ați fi tentat să puneți în scenă o altă piesă a celui mai mare dramaturg român?*

C.G.: Cred că e o prostie să montezi o piesă de Caragiale doar pentru că cineva a numit anul 2002 „Anul Caragiale”. Dacă nu ai o motivație interioară, dacă nu propui o lectură nouă, dacă nu ai o distribuție adecvată, n-are nici un rost să pui în scenă o piesă de Caragiale. Am primit mai multe propuneri de a monta piese de Caragiale în acest an. Unele au fost complet neserioase, chiar iresponsabile. Din păcate, există în România directori de teatru care îți telefonează, te întreabă dacă îți place Caragiale și te invită să începi lucrul a doua zi. Pentru un astfel de director nu contează dacă regizorul are sau n-are un gând, o motivație artistică, dacă e pregătit pentru a monta o anumită piesă. Nu contează că n-a văzut nici un spectacol al aceluia teatru, că nu cunoaște nici un actor. El știe că e „Anul Caragiale” și vrea să bifeze în program piesele lui Caragiale.

C.M.: *Lumea de azi e mai egoistă, mai cinică, mai ticăloasă decât cea a lui Caragiale. **Dan Puric** îmi spunea că față de politicienii și afaceriștii de azi, personajele lui Caragiale i se par duioase. Dacă privim astfel lucrurile, Caragiale pare a nu mai fi contemporanul nostru.*

C.G.: E adevărat. Nicu Steinhardt a scris un eseu, intitulat *Cartea împărțirii*, în care analizează *O scrisoare pierdută* și lumea lui Caragiale, pe care o consideră aproape o lume paradisiacă. În toate piesele lui Caragiale, la final are loc împăcarea. Zoe îl iartă pe *Cațavencu*, deși ar putea să-l distrugă. Avem de-a face cu o lume în care răutatea nu e violentă, în care ura e un sentiment trecător. N. Steinhardt observă că suprema virtute a românului e aceea de a ierta, de a se împăca cu cel care i-a făcut un rău. Și e minunat că e așa. Cred că un regizor care ar găsi forma unei astfel de viziuni asupra *Scrisorii pierdute* ar putea marca istoria teatrului românesc.